

BARNEOMBUDET

Justis- og beredskapsdepartementet, lovavdelingen

E-post: Lovavdelingen@jd.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
14/00768-2

Saksbehandler:
Frøydis Heyerdahl

Dato:
9. september 2014

Høring - Forslag til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005

Barneombudet viser til høringsbrev med forslag til lov om ikraftsetting av straffeloven 2005 mv.

Barneombudets mandat

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med på at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudet skal av eget tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudets mandat er avgrenset til barn under 18 år.

Avvergingsplikten

Av kapasitetshensyn har ikke Barneombudet anledning til å gå inn i alle relevante endringsforslag. Vi ønsker imidlertid å knytte noen bemerkninger til høringsnotatets punkt 4.2.5 om plikten til å avverge et straffbart forhold.

Vi støtter departementets forslag om å endre straffeloven 2005 § 196 slik at den er i samsvar med straffeloven 1902 § 139. Det innebærer for det første en lovfesting av at taushetsplikten opphører uansett det rettslige grunnlaget for taushetsplikten. Videre inkluderer det en hevnsining til straffeloven § 282 om mishandling i nære relasjoner.

Barneombudet er imidlertid bekymret for at dagens straffebud i 1902 § 139 i praksis ikke blir benyttet. Dette er en helt sentral bestemmelse for å sikre barn vern mot vold og overgrep, jf norske myndigheters forpliktelse etter barnekonvensjonen artikkel 19.

Gjennom saker i media og henvendelser til Barneombudets kontor kommer det fram at fagpersoner som lærere, barnehageansatte og helsepersonell, har hatt kunnskap som gir grunn til alvorlig bekymring for mishandling av barn i hjemmet uten at de har handlet. Likevel går ikke politiet videre med saken i lys av straffeloven 1902 § 139. I realiteten fremstår bestemmelsen i dag som en papirbestemmelse uten noen betydning for de barna som den er ment å beskytte.

Vi vil oppfordre departementet til å undersøke hvorfor påtalemyndigheten i liten grad tar ut tiltaler for overtredelse av straffeloven § 139. Vi vil også utfordre departementet til å ta grep slik at bestemmelsen blir brukt.

Foreldelsesfristen er kort, kun to år. Ofte tar det tid før det kommer fram at et barn har vært utsatt for mishandling hjemme, og da er saken etter straffeloven § 139 foreldet. Vi vil oppfordre departementet til å vurdere å forlenge foreldelsesfristen for den delen av bestemmelsen som handler om plikten til å avverge mishandling i nære relasjoner.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Frøydis Heyerdahl
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.